МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
КОЛОМИЙСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
"СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)"

першого (бакалаврського) рівня

за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)

галузі знань А Освіта

Освітня кваліфікація: Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Українська мова і література)

Професійна кваліфікація: Вчитель-бакалавр української мови і літератури закладу загальної середньої освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Голова вченої ради_____Ігор ЦЕПЕНДА
(протокол № 04 від "25" березня 2025 р.)
Освітня програма вводиться в дію
з "01" вересня 2025 р.
В.о.ректора _____Ігор ЦЕПЕНДА
(наказ № 390 від "09" травня 2025 р.)

Івано-Франківськ, 2025

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми

ЗАПРОПОНОВАНО:

Гарант освітньої програми_____Галина ВОЛОЩУК

Члени робочої групи _____Микола ВАСИЛЬЧУК

_____ Ольга РУСАКОВА

_____ Христина ТИМКІВ

ВНЕСЕНО:

Кафедра філології Коломийського навчально-наукового інституту

Протокол № 8 від «26» лютого 2025 р.

Завідувач кафедри_____Микола ВАСИЛЬЧУК

ПОГОДЖЕНО:

Вченою радою Коломийського навчально-наукового інституту

Протокол № 6 від «27» лютого 2025 р.

Голова вченої ради_____Ольга СЛИПАНЮК

НАДАНО ЧИННОСТІ:

Наказ в.о.ректора № 390 від «09» травня 2025 р.

ВВЕДЕНО В ДІЮ З:

«01» вересня 2025 р.

Навчально-методичний відділ

Начальник_____Ірина СОЛОНЕЦЬ

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова і література)» першого (бакалаврського) рівня підготовки фахівців вищої освіти спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) розроблена відповідно до частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», вимог «Національної рамки кваліфікацій» (постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341).

У Коломийському навчально-науковому інституті ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника" освітньо-професійній програмі підготовки бакалавра за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) спеціалізації 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) надано чинності наказом ректора № 59/06-13-С від 31 серпня 2016 року та введено в дію 01 вересня 2016 року.

У 2020 році програму «Середня освіта (Українська мова і література)» оновлено. До процесу перегляду та удосконалення освітньо-професійної програми залучено представників громадськості, академічної спільноти, стейкголдерів. Результати цього обговорення та окремі побажання, зафіксовані протоколами кафедри філології (№ 7 від 27 січня 2020 року, № 8 від 12 лютого 2020 року, № 9 від 31 березня 2020 року, № 10 від 22 квітня 2020 року). Освітню програму розглянуто та затверджено вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол № 5 від 26 травня 2020 р.), надано чинності наказом ректора № 18/06-08-с від 01 липня 2020 р. та введено в дію з 01 вересня 2020 року.

У 2023 році освітньо-професійна програма «Середня освіта (Українська мова та література)» приведена у відповідність до Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (Наказ МРЕТСГ України № 2736 від 23.12.2020), оновлена з урахуванням рекомендацій представників громадськості та стейкголдерів, пропозицій здобувачів освіти. Результати обговорення та окремі побажання зафіксовані протоколами кафедри філології (№ 10 від 26 квітня 2022 року, № 2 від 3 жовтня 2022 року, № 7 від 27 лютого 2023 року); розглянуто та затверджено Вченою радою

Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 06 від 27 червня 2023 року), надано чинності наказом ректора № 20/06-08-с від 29 червня 2023 року та введено в дію з 01 вересня 2023 року.

У 2025 році освітню програму оновлено відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 842 від 13 червня 2024 року «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти», Наказу Міністерства освіти і науки України № 1625 від 19 листопада 2024 року «Про особливості запровадження змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021; Положення про освітні програми Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; розглянуто та затверджено вченою радою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 04 від 25 березня 2025 року), надано чинності наказом ректора № 390 від 09 травня 2025 року та введено в дію з 01 вересня 2025 року.

Розроблено робочою групою спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) у складі:

1. **Волощук Галина Михайлівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології; гарант освітньої програми
2. **Васильчук Микола Миколайович** – завідувач кафедри філології, кандидат філологічних наук, доцент
3. **Русакова Ольга Валеріївна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології
4. **Тимків Христина Богданівна** – здобувачка освіти спеціальності А4 Середня освіта (Українська мова і література) Коломийського навчально-наукового інституту, 2 курс денної форми здобуття освіти

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Трефяк Наталія Ігорівна – директор комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Коломийської міської ради Івано-Франківської області».
2. Палійчук Микола Петрович – начальник відділу освіти, молоді та спорту Космацької сільської ради ОТГ Косівського району Івано-Франківської області.
3. Стефурак Лариса Федорівна – директор Нижньовербізького ліцею імені Героя України Олександра Кукурби Нижньовербізької сільської ради об'єднаної територіальної громади Івано-Франківської області.
4. Бурмай Світлана Михайлівна – начальник відділу освіти Отинійської селищної ради Коломийського району Івано-Франківської області.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Коломийський навчально-науковий інститут, кафедра філології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Освітня кваліфікація: бакалавр середньої освіти Професійна кваліфікація: вчитель української мови і літератури закладу загальної середньої освіти
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Українська мова і література)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Форма здобуття освіти	Очна (денна), заочна
Наявність акредитації	Сертифікат Міністерства освіти і науки України про акредитацію спеціальності УД 09016591, строк дії – до 01 липня 2028 р.
Цикл/рівень	НРК – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень.
Передумови	Повна загальна середня освіта Умови вступу визначаються Правилами прийому до університету.
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://nmv.pnu.edu.ua/bakalavrat/kolomyjskyj-navchalno-naukovyj-ins/014-01-serednia-osvita-ukrainska-mova-i-lit/
2. Мета освітньої програми	
Підготовка кваліфікованого конкурентноздатного фахівця – вчителя української мови і літератури, який володіє ґрунтовною теоретичною базою фахових дисциплін у галузях української філології, методик вивчення української мови і літератури та педагогіки загальної середньої освіти і психології, методології наукового дослідження, сучасними інформаційними технологіями, здатний до творчої й науково-педагогічної діяльності, постійної самоосвіти та професійного самовдосконалення. Мета освітньої програми узгоджується зі «Стратегією розвитку Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника на 2020-2027 рр.», зокрема через реалізацію триєдиної місії: освіта, наука, регіон.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань А Освіта Спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) Предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна
Основний фокус освітньої програми та	Спеціальна освіта у галузі знань: А Освіта; спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями); предметна спеціальність

спеціалізації	А4.01 Середня освіта (Українська мова і література). Об'єктами вивчення та професійної діяльності бакалавра спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) є українська мова з методикою вивчення і українська література з методикою вивчення в освітньо-педагогічній сфері, сучасні освітні технології вивчення української мови і літератури. Освітня програма забезпечує підготовку вчителів української мови і літератури для закладів загальної середньої освіти.

	Ключові слова: середня освіта, українська філологія, педагогіка, українська мова, українська література, методика вивчення української мови, методика вивчення української літератури, діалектологія, фольклор, фонетика, морфеміка, словотвір, лексика, стилістика, морфологія, синтаксис, літературні стилі і жанри, освітній процес, форми, методи, засоби навчання і виховання, контроль і оцінювання навчальної діяльності здобувача освіти, методична робота в закладах середньої освіти.
Особливості програми	Програма поєднує поглиблене вивчення української мови і літератури з курсом психолого-педагогічних дисциплін, навчальною та виробничою педагогічною, практичною підготовкою із урахуванням загальнонаціональної та регіональної освітньої зорієнтованості. Навчальна фольклорна та діалектологічна практики, виробнича навчально-виховна педагогічна практика в середніх і старших класах закладів середньої освіти забезпечують впровадження майбутніми фахівцями компетентнісного, діяльнісного, проблемного та індивідуалізованого підходів у роботі зі здобувачами освіти. Унікальність і регіональність ОП охоплює декілька векторів, кожен з яких передбачає: - навчальна діяльність: вивчення етнокультурних та етнопедагогічних особливостей Карпатського регіону в межах навчальних дисциплін «Українська діалектологія: особливості карпатського регіону», «Усна народна творчість», «Літературне краєзнавство на уроках української літератури», «Сучасний літературний процес на Прикарпатті» та ін.; - навчальна практика: проведення навчальної (фольклорної) практики на базі Національного музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Йосафата Кобринського; організація збору матеріалів навчальної (діалектологічної) практики на базі Літературно-меморіального музею Василя Стефаника в селі Русові і Літературно-меморіального музею Івана Франка у Криворівні, проведення виховних заходів народознавчого спрямування; видання навчально-методичної літератури регіонального спрямування; наукові дослідження в контексті наукової проблеми кафедри «Українська мова і література – чинники у формуванні та збереженні національної самосвідомості»; тематика курсових робіт з української мови та літератури зосереджена довкола вивчення особливостей мови регіону, а також літературного життя Карпат і Прикарпаття; участь і організація наукових заходів з діалектології, фольклористики, літературного краєзнавства Карпатського регіону; публікації регіонально спрямованих статей у збірниках наукових праць і матеріалах міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференцій; видання монографій з проблематики регіонального літературного розвитку тощо. Виховна робота: максимальне використання тих можливостей, які дає місто Коломия як регіональний гуцульсько-покутський культурний

	центр з літописною історією: екскурсії до музеїв та пам'яток культури міста Коломиї і Гуцульщини, Покуття, Опілля; інтеграція студентів у культурно-мистецьке життя Коломиї (акції, виставки, презентації, фестивалі тощо); зустрічі з письменниками, художниками, артистами, акторами театру і кіно; участь у театральних фестивалях; участь в обласному конкурсі творчих робіт Центру досліджень «Покутської трійці»; презентації видань етнокультурної, етнопедагогічної та етнорегіональної тематики; облаштування виховного середовища з елементами етнокультури; залучення студентів до творчих, дослідницьких і культурно-мистецьких проєктів у рамках реалізації цільової соціальної програми «Молодь Прикарпаття», участь студентів у апробації комп'ютерних ігор-вікторин «Перехресними стежками Франка» і «Шлях Василя Стефаника», які розроблені доцентами кафедри філології. Особливістю ОП є також широкий спектр вибіркового блоку дисциплін, що сприяють формуванню конкурентоздатного фахівця. Склад вибіркових компонент програми періодично оновлюється, що дозволяє враховувати тенденції розвитку суспільства і філологічної науки.

4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускник може працювати в освітньо-педагогічній сфері відповідно до класифікатора професій ДК 003: 2010 та Закону України «Про освіту» (прийнятий від 05.09.2017, набрав чинності 28.09.2017), Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (Наказ МРЕТСГ України № 2736 від 23.12.2020) КОДИ КП: 2320 вчитель закладу загальної середньої освіти; 3340 асистент вчителя; 2359.2 педагог-організатор; 2359.2 організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми; 3340 лаборант (освіта); 3439 організатор громадських заходів; 33 фахівець у галузі освіти; 3491 лаборант наукового підрозділу.
Подальше навчання	Особа, яка здобула вищу освіту першого (бакалаврського) рівня, має право продовжити навчання за другим (магістерським) рівнем.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно орієнтоване навчання, консультації із викладачами очні та з використанням платформи дистанційного навчання, навчання через навчальні та виробничо-педагогічні практики. Див. https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-805.pdf Студент має можливість обирати предмети та організовувати власний час.
Оцінювання	Усне та письмове опитування, тестові завдання, контрольні роботи,

	заліки, усні та письмові екзамени, захист практик, захисти курсових робіт, атестація. Чотирибальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно); дворівнева національна шкала (зараховано/незараховано); стобальна шкала за системою ЄКТС. Див. https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в процесі педагогічної діяльності, навчання, що передбачає здійснення інновацій у сфері освіти, застосування певних теорій і методів відповідних наук і характеризується невизначеністю умов і вимог, здатність майбутнього фахівця забезпечувати освітній процес у закладах середньої освіти, що передбачає застосування певних теорій і методів відповідних наук і характеризується комплексністю.

Загальні компетентності (ЗК)	**ЗК 1.**	Здатність реалізувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні.
	ЗК 2.	Здатність зберігати знання та примножувати моральні, духовно-культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, розуміння її місця в загальній системі знань про природу і суспільство.
	ЗК 3.	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології в практичній діяльності.
	ЗК 4.	Здатність бути креативним, застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.
	ЗК 5.	Здатність вільно і грамотно, усно та письмово спілкуватися державною мовою, утверджувати національні гуманістичні ідеали, мовне й культурне багатство України, застосовувати вміння і навички на практиці.
	ЗК 6.	Здатність реалізовувати громадянські права й обов'язки, соціальну й громадянську відповідальність.
	ЗК 7.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, оволодіння сучасними знаннями, зокрема й іноземними мовами, здатність працювати в команді.
	ЗК 8.	Здатність планувати свій час, працювати автономно, самостійно.
	ЗК 9.	Здатність працювати в колективі, мотивувати на досягнення мети, приймати раціональні рішення, створювати психологічно позитивний клімат, діяти на базі етичних принципів, готовність брати ініціативу на себе.
	ЗК10.	Здатність до формування навичок здорового способу життя й гармонійного розвитку людини, збереження довкілля.
	ЗК 11.	Здатність до побудови та реалізації власної траєкторії навчання упродовж життя (навчання та самоосвіта), коригування власної професійної діяльності в контексті основних професійних вимог до вчителя.
	ЗК 12.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК 13.	Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, мати здатність бути

		критичним і самокритичним, оцінювати та забезпечувати високу якість виконуваних робіт, приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК 14.	Здатність володіти навичками ведення дискусії й наукової полеміки, написання аналітичних і публіцистичних текстів, дотримуватись норм правопису сучасної української мови
	ЗК 15.	Здатність поважати погляди представників інших культур, цінувати різноманіття та мультикультурність, враховувати гендерний фактор.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	**ФК 1.**	Здатність вести фахову діяльність, дотримуючись професійних стандартів та вимог нормативно-правової бази України, а також внутрішньогалузевих стандартів і документації університету.
	ФК 2.	Здатність використовувати знання про мову як особливу знакову систему у професійній діяльності, її природу, функції, рівні, впроваджувати інноваційні технології, здійснювати інтегроване навчання.
	ФК 3.	Здатність вільно оперувати фаховими термінами для виконання професійних завдань, застосовувати у професійній діяльності провідні базові наукові методи, принципи, положення.
	ФК 4.	Здатність кваліфіковано застосовувати сучасні принципи, підходи, прийоми і засоби формування комунікативної компетентності учнів закладів загальної середньої освіти, реалізовувати навчальні стратегії, що базуються на чітко окреслених критеріях оцінювання знань і досягнень.
	ФК 5.	Здатність трансферу сучасних наукових досягнень у заклади загальної середньої освіти, у практику викладання української мови та літератури; обміну досвідом професійної діяльності та критичного аналізу власних педагогічних напрацювань.
	ФК 6.	Здатність до комунікативної взаємодії зі здобувачами освіти, батьками, колегами, здійснення діяльності з організації, проектування освітнього процесу та окремих його складових з урахуванням особливостей типу закладу освіти, індивідуальних та вікових особливостей учнів на основі знань теорій та практики середньої освіти, методики викладання української мови і літератури.
	ФК 7.	Здатність до реалізації виховної функції під час навчання, а також різних форм позакласної та позашкільної роботи.
	ФК 8.	Здатність до мотивування і формування освітньої мотивації учнів, до організації пізнавальної діяльність, заснованої на індивідуальних підходах.
	ФК 9.	Здатність до створення та формування середовища для забезпечення функціонування інклюзивних форм освіти, уміння працювати в такому середовищі.
	ФК 10.	Здатність привертати увагу учнів до питань безпечного та здорового життя, зокрема щодо запобігання небезпечним маніпулятивним впливам на свідомість через соціальні мережі, зберігати і примножувати мистецько-культурні цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної сфери.
	ФК 11.	

		Здатність використовувати сучасні методологічні засади предметної спеціалізації, теорії й історії української мови та літератури, дисциплін за вибором мовознавчого та літературознавчого спрямування, орієнтуватися в сучасному українському літературному процесі з настановою на практичне втілення в освітньо-професійній діяльності.
	ФК 12.	Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову в усній та письмовій формі, у спонтанних ситуаціях спілкування, а також застосовувати сучасні методики й освітні технології викладання української мови та літератури для забезпечення якості освітнього процесу в закладах середньої освіти.
	ФК 13.	Здатність реалізовувати ефективні підходи, принципи, стратегії, технології, методи, прийоми вивчення й викладання української мови та літератури на підставі передового досвіду; розробляти навчально-методичні матеріали для проведення занять (зокрема в інтерактивному режимі).

	ФК 14.	Здатність цілеспрямовано добирати, систематизувати та інтерпретувати, а також зіставляти мовні, літературні і фольклорні факти та явища, реалізовувати управлінські функції у процесі організаційно-методичної, навчально-методичної, науково-дослідної, виховної та інших видів діяльності
	ФК 15.	Здатність здійснювати багатоаспектний мовний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів з вільним володінням фаховими термінами і залученням найновіших досягнень у цій сфері.
	ФК 16.	Здатність розвивати когнітивні, психомоторні, поведінкові механізми – пам'ять, увагу, критичне ставлення, почуття відповідальності та ін.
	ФК 17.	Здатність творчо використовувати набуті знання із фахових методик, досвід педагогічної практики тощо у моделюванні професійної діяльності вчителя-словесника стосовно новітніх тенденцій розвитку, зокрема й нової української школи.
	ФК 18.	Дотримуватись принципів академічної доброчесності.

7. Програмні результати навчання

Майбутній вчитель української мови і літератури має:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, використовувати її для організації ефективної комунікації та навчання.

ПРН 2. Знати і розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, вміти застосовувати набуті знання у професійній діяльності.

ПРН 3. Знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 4. Характеризувати регіональні особливості фольклору та діалектного мовлення, застосовувати набуті знання під час проходження відповідних практик та в практичній роботі вчителя.

ПРН 5. Організовувати процес свого навчання і самоосвіти (самостійної роботи); професійно-методичну та навчальну діяльність учителя.

ПРН 6. Дотримуватись правил сталого розвитку, берегти фізичне та психо-емоційне здоров'я.

ПРН 7. Мати навички пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, кваліфіковано презентувати результати професійної (педагогічної, наукової, інноваційної) діяльності із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

ПРН 8. Осмислювати літературознавчі концепції, володіти методами літературознавчих досліджень, компаративного аналізу, інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури, усної народної творчості, застосовувати ці вміння та навички у професійній роботі вчителя закладу загальної середньої освіти.

ПРН 9. Уміти аналізувати й застосовувати у практичній діяльності набуті знання про закономірності літературного процесу на діахронному і синхронному зрізах і творчість знакових письменників у національному і світовому контексті.

ПРН 10. Знати нормативно-правову базу роботи вчителя (державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з української мови і літератури для закладів освіти, практичні шляхи їх реалізації), аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 11. Діагностувати індивідуальні навчальні особливості учнів та опікуватися різними категоріями учнів з особливими освітніми потребами під час планування та навчання.

ПРН 12. Усвідомлювати рівні можливості колег та учнів, задіяних у освітньому процесі (расові, гендерні, релігійні, політичні тощо), встановлювати ефективну комунікацію з представниками різних субкультур.

ПРН 13. Мати навички відбирати навчальний матеріал, що відповідає процесу комунікації й посильний та доступний для учнів різних вікових груп у закладах середньої освіти, передбачати можливі навчальні проблеми, з якими учні можуть зіткнутися на уроці.

ПРН 14. Бути здатним визначати рівень особистісного і професійного розвитку, моделювати індивідуальну освітню траєкторію.

ПРН 15. Використовувати знання іноземних мов для успішної комунікації у професійній діяльності.

ПРН 16. Організовувати та проводити виховні заходи в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 17. Знати методи, підходи, технології для перевірки рівня навчальних здобутків учнів з української мови та літератури, здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів у процесі підготовки до майбутньої професії.

ПРН 18. Виробляти і розбудовувати шляхи комунікації з колегами, учнями, батьками на засадах дотримання морально-етичних норм, творчого діалогу і співробітництва між усіма учасниками освітнього процесу.

ПРН 19. Реалізовувати громадянські права і обов'язки, соціальну і громадянську відповідальність, дотримуватись правових та етичних норм у вирішенні конфліктних ситуацій.

ПРН 20. Дотримуватись правил академічної доброчесності.

ПРН 21. Застосовувати інноваційні технології та методики особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів.

ПРН 22. Використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміном педагогічним досвідом.

ПРН 23. Використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) освітнє середовище для організації освітнього процесу, групової взаємодії, зворотного зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

ПРН 24. Застосовувати принципи і стратегії універсального дизайну у сфері освіти і розумного пристосування для забезпечення доступності (фізичної, інформаційної) здобуття освіти.

ПРН 25. Формувати в учнів навички безпечного та здорового способів життя.

ПРН 26. Планувати навчальні заняття на основі модельних навчальних програм, навчальних програм, затверджених педагогічною радою закладу освіти.

ПРН 27. Встановлювати та фіксувати результати навчання учнів, на їхній основі визначати індивідуальну освітню траєкторію.

ПРН 28. Використовувати в освітньому процесі власні методичні напрацювання щодо організації навчальної діяльності учнів, поширювати відповідний досвід.

8.Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення освітньої програми здійснює професорсько-викладацький колектив кафедри філології, кафедри педагогіки і психології Коломийського навчально-наукового інституту, кафедри української літератури Факультету філології, загальноуніверситетської кафедри безпеки життєдіяльності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає чинним нормативним актам. Навчально-виховний процес здійснюється за адресою вул.Лисенка, 8, м.Коломия. Для використання під час навчання за спеціальністю виділено площу 361,4 м². Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів відповідає встановленим вимогам. Функціонує читальний зал бібліотеки, кабінет методики викладання української мови і літератури. В інституті є вільний доступ до мережі Інтернет через бездротовий зв'язок (Wi-Fi). Студенти мають змогу користуватися як власними ноутбуками, так і комп'ютерною технікою інституту.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес у повному обсязі забезпечено навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам бібліотеки Коломийського навчально-наукового інституту та Наукової бібліотеки університетуhttp://lib.pnu.edu.ua/, діяльності редакційно-видавничого відділу «Плай» та веб-ресурсам університету. Інформаційні ресурси бібліотеки формуються відповідно до предметної сфери освітньо-професійної програми та сучасних наукових тенденцій в галузі середньої освіти. Доступ до бібліотечних баз надається у внутрішній мережі університету. Науково-педагогічні працівники кафедри розробляють та постійно оновлюють навчально-методичне забезпечення дисциплін, яке розміщують на сайті кафедри (силабуси дисциплін), платформі дистанційного навчання, у бібліотечних фондах (хрестоматії).
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника та Львівським національним університетом імені Івана Франка, Тернопільським національним педагогічним університетом імені Володимира Гнатюка, Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна академічна мобільність на ОП регулюються Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/05/02-07.46_2023-polozhennia-pro-akademichnu-mobilnist-uchasnykiv-osvitnoho-protsesu-prykarpatskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-vasylia-stefanyka-.pdf
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів передбачено.

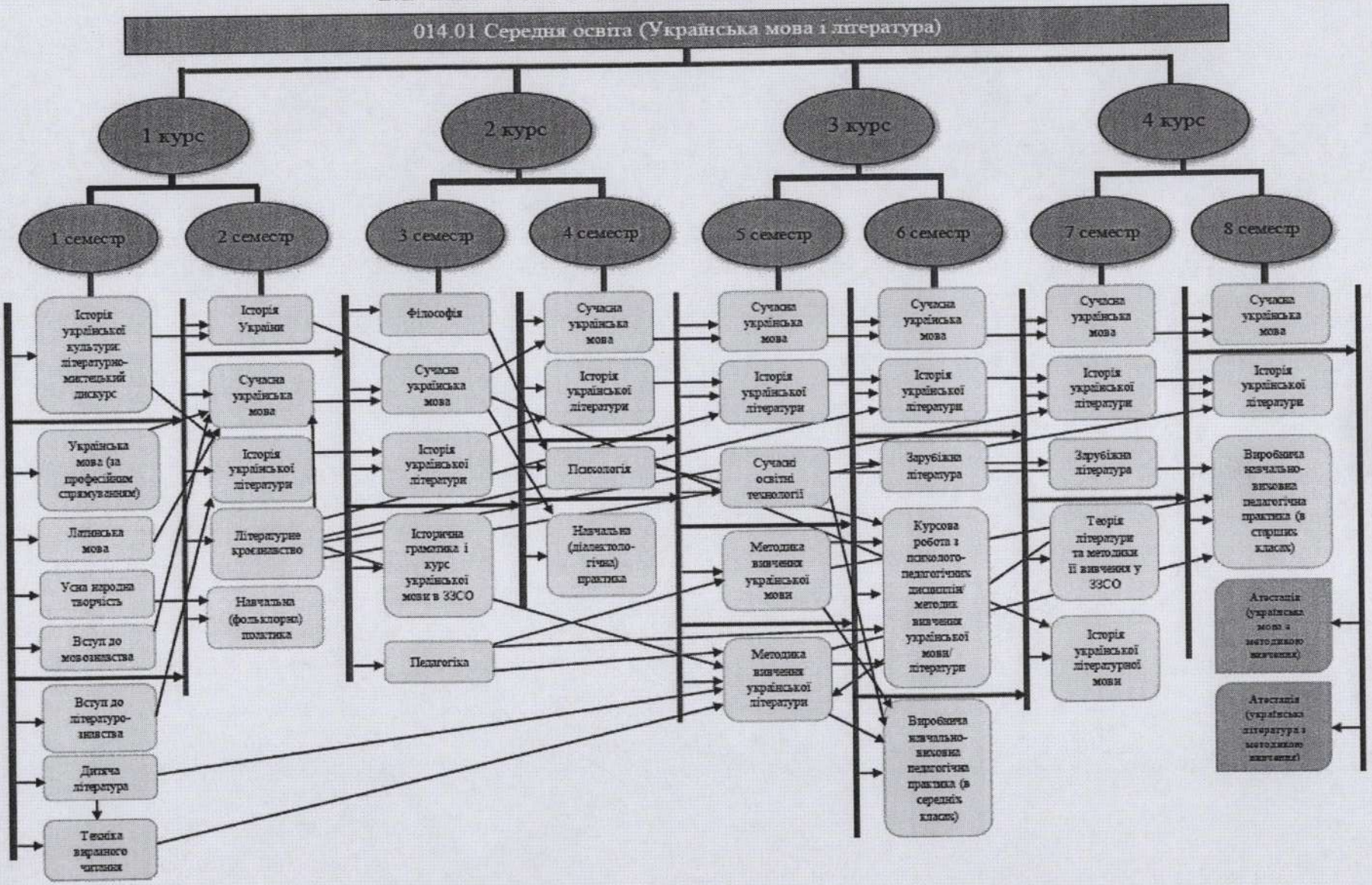
2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю	Семестр
1	2	3	4	
1. ОБОВ'ЯЗКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ				
1.1 Цикл загальної підготовки				
ОК 1.	Історія України	3	екзамен	2
ОК 2.	Історія української культури: літературно-мистецький дискурс	3	залік	1
ОК 3.	Українська мова (за професійним спрямування)	3	залік	1
ОК 4.	Латинська мова	3	екзамен	1
ОК 5.	Усна народна творчість	6	екзамен	1
ОК 6.	Філософія	3	залік	3
Всього за циклом 1.1		**21**		
1.2 Цикл професійної підготовки				
1.2.1 Теоретична підготовка				
ОК 7.	Вступ до мовознавства	6	екзамен	1
ОК 8.	Вступ до літературознавства	3	екзамен	1
ОК 9.	Дитяча література	3	залік	1
ОК 10.	Сучасна українська мова	27	екзамен залік	2-6, 8 7
ОК 11.	Історія української літератури	27	екзамен	2-8
ОК 12.	Літературне краєзнавство	3	залік	2
ОК 13.	Історична граматика і курс української мови в ЗЗСО	3	екзамен	3
ОК 14.	Педагогіка	9	екзамен	3
ОК 15.	Психологія	9	екзамен	4
ОК 16.	Техніка виразного читання	3	залік	1
ОК 17.	Сучасні освітні технології	3	залік	5
ОК 18.	Методика вивчення української мови	6	екзамен	5
ОК 19.	Методика вивчення української літератури	6	екзамен	5
ОК 20.	Курсова робота з психолого-педагогічних дисциплін/методик вивчення української мови/української літератури	3	залік	6
ОК 21.	Зарубіжна література	6	екзамен	6-7
ОК 22.	Теорія літератури та методики її вивчення в ЗЗСО	3	залік	7
ОК 23.	Історія української літературної мови	6	екзамен	7
Всього за циклом 1.2.1		**126**		
1.2.2 Практична підготовка				
ОК 24.	Навчальна (фольклорна) практика	3	залік	2
ОК 25.	Навчальна (діалектологічна) практика	3	залік	4
ОК 26.	Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (в середніх класах)	12	залік	6
ОК 27.	Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (в старших класах)	12	залік	8
Всього за циклом 1.2.2		**30**		
Всього за циклом 1.2		**177**		
2. ВИБІРКОВІ ДИСЦИПЛІНИ				
ВК 28.	Вибіркова дисципліна 1	3	залік	2

ВК 29.	Вибіркова дисципліна 2	3	залік	2
ВК 30.	Вибіркова дисципліна 3	3	залік	2
ВК 31.	Вибіркова дисципліна 4	3	залік	3
ВК 32.	Вибіркова дисципліна 5	3	залік	3
ВК 33.	Вибіркова дисципліна 6	3	залік	3
ВК 34.	Вибіркова дисципліна 7	3	залік	4
ВК 35.	Вибіркова дисципліна 8	3	залік	4
ВК 36.	Вибіркова дисципліна 9	3	залік	4
ВК 37.	Вибіркова дисципліна 10	3	залік	4
ВК 38.	Вибіркова дисципліна 11	3	залік	5
ВК 39.	Вибіркова дисципліна 12	3	залік	5
ВК 40.	Вибіркова дисципліна 13	3	залік	6
ВК 41.	Вибіркова дисципліна 14	3	залік	6
ВК 42.	Вибіркова дисципліна 15	3	залік	7
ВК 43.	Вибіркова дисципліна 16	3	залік	7
ВК 44.	Вибіркова дисципліна 17	3	залік	7
ВК 45.	Вибіркова дисципліна 18	3	залік	8
ВК 46.	Вибіркова дисципліна 19	3	залік	8
ВК 47.	Вибіркова дисципліна 20	3	залік	8
Загальний обсяг вибіркових компонент		**60**		
3. АТЕСТАЦІЯ				
ОК 48.	Атестація (українська мова з методикою вивчення)	1,5	екзамен	8
ОК 49.	Атестація (українська література з методикою вивчення)	1,5	екзамен	8
Всього за циклом 3		**3**		
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		**240**		

2.2 СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОП

3. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація випускників освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література)» А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література) проводиться у формі складання двох комплексних підсумкових іспитів з української мови з методикою вивчення та української літератури з методикою вивчення. За умови успішного проходження атестації випускник отримує документ встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації "Бакалавр середньої освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (Українська мова і література)". Атестація здійснюється відкрито і публічно. До складу ЕК залучаються стейкхолдери ЗЗСО.
Вимоги до комплексного іспиту зі спеціальності	Кваліфікаційні іспити з української мови з методикою вивчення і української літератури з методикою вивчення повинні виявити рівень науково-теоретичної та практичної підготовки, знання методики вивчення української мови та методики вивчення української літератури, глибину професійних, психолого-педагогічних знань, умінь та навичок здобувача вищої освіти та рівень підготовленості до майбутньої професійної діяльності. Структура екзаменаційного білета характеризується різними типами завдань теоретичного та практичного характеру і методик вивчення. Комплексні підсумкові іспити зі спеціальності відбуваються в усно-письмовій формі і мають на меті встановити рівень знань української мови та української літератури, методики вивчення української мови, методики вивчення української літератури.

Гарант ОП **Галина ВОЛОЩУК**

4. Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 48	ОК 49
ЗК1	•	•			•	•	•	•					•	•	•			•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК2	•	•	•		•	•	•	•				•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК3	•		•	•			•	•	•	•	•	•		•	•			•	•		•	•	•	•		•	•		
ЗК4	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•		•	•		
ЗК5	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•			•	•	•	•		•		•	•	•	•	•	•	•
ЗК6	•	•			•	•							•	•	•			•	•	•	•					•	•		
ЗК7		•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•		•				•	•	•	•	•
ЗК8		•		•					•	•	•		•	•	•			•	•	•			•	•	•	•	•		
ЗК9		•			•	•		•	•	•	•		•	•	•			•	•	•	•		•	•		•	•		
ЗК10		•	•			•			•	•	•		•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•		•	•		
ЗК11	•	•				•	•	•	•	•	•		•	•	•		•	•	•	•	•		•	•		•	•	•	•
ЗК12		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК13		•	•		•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•		•	•	•	•	•				•	•		
ЗК14	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•					•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ЗК15	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

ФК1	•		•			•	•	•		•			•	•	•			•	•			•	•	•	•	•	•	•	•
ФК2			•		•		•			•	•		•	•	•	•		•	•	•	•	•				•	•	•	•
ФК3	•		•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•				•	•	•	•	•
ФК4						•			•	•	•		•	•	•	•		•	•	•	•	•				•	•		
ФК5		•				•			•	•	•		•	•	•		•	•		•	•	•			•	•	•	•	•
ФК6		•							•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•						•	•		
ФК7		•											•	•	•	•	•	•	•	•						•	•	•	•
ФК8				•	•							•	•	•	•	•	•	•	•	•						•	•	•	•
ФК9					•	•			•	•			•	•	•	•	•	•	•	•			•	•		•	•	•	•
ФК10						•			•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•					•	•	•	•	•
ФК11		•	•	•			•	•	•	•	•		•			•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК12	•		•			•	•	•		•	•		•			•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК13	•				•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•		•	•			•	•	•	•	•
ФК14				•	•	•	•	•	•		•		•				•	•	•	•	•	•				•	•	•	•
ФК15			•	•	•	•	•	•	•		•	•				•		•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК16	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•			•	•	•	•		
ФК17	•	•	•		•	•	•	•		•	•		•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•
ФК18	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

Гарант ОП **Галина ВОЛОЩУК**

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) обов'язковим компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 48	ОК 49
ПРН1	•		•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•			•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН2	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•			•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН3			•		•	•	•		•	•	•		•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ПРН4		•	•	•	•		•			•		•	•						•				•	•				•	•
ПРН5			•	•					•	•	•		•	•	•			•	•							•	•		
ПРН6					•	•			•		•		•	•	•			•	•							•	•		
ПРН7	•	•	•	•		•		•	•				•	•	•		•	•	•		•	•	•	•		•	•	•	•
ПРН8		•			•			•	•		•						•		•	•	•				•	•	•		•
ПРН9		•				•	•	•	•		•	•		•			•		•	•	•				•	•	•		•
ПРН10			•		•				•	•	•		•				•	•	•		•					•	•	•	•
ПРН11						•	•	•		•	•			•	•		•	•	•	•						•	•	•	•
ПРН12				•		•				•	•			•	•		•	•	•			•				•	•	•	•
ПРН13		•	•			•	•					•	•	•		•		•	•		•				•	•	•	•	•

ПРН14	•	•	•			•				•	•		•	•	•			•			•		•	•	•	•	•	•	•
ПРН 15			•	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•		•				•			•	•
ПРН16			•				•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•			•				•	•	•	•	•
ПРН 17			•				•		•	•			•	•		•	•	•			•				•	•	•	•	•
ПРН18			•			•	•	•	•	•	•		•	•	•		•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•
ПРН19	•	•	•		•	•	•	•		•	•		•	•	•		•	•	•			•	•	•		•	•	•	•
ПРН20	•	•	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•	•		•	•		•		•	•	•	•	•	•	•
ПРН21																		•	•					•	•	•	•	•	•
ПРН22																	•	•	•	•		•				•	•	•	•
ПРН23														•	•	•	•	•	•	•		•				•	•	•	•
ПРН24														•	•	•	•	•	•	•		•				•	•		
ПРН25														•	•											•	•	•	•
ПРН26														•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			•	•		
ПРН27																	•	•	•	•						•	•		
ПРН28														•	•	•	•	•	•	•				•	•	•	•	•	•

Гарант ОП **Галина ВОЛОЩУК**

Додаток до ОПП

Перелік вибіркових компонент освітньої програми «Середня освіта (українська мова і література)»

Назва вибіркового компонента		Кіль-кіс ть	Форма контролю	Семестр
ВК 28	Безпека життєдіяльності і цивільний захист	3	залік	2
	Сучасні інформаційні технології	3	залік	2
ВК 29	Англійська мова	3	залік	2
	Німецька мова	3	залік	2
	Французька мова	3	залік	2
ВК 30	Вступ до слов'янської філології	3	залік	2
	Історія української фольклористики	3	залік	2
	Фольклор як художня система	3	залік	2
ВК 31	Українська класична проза в англійськомовних версіях	3	залік	3
	Переклад сучасної української прози: запити та виклики	3	залік	3
	Іноземна мова за професійним спрямуванням	3	залік	3
ВК 32	Літературна Гуцульщина та її вивчення у ЗЗСО	3	залік	3
	Художній дискурс Гуцульщини в українській літературі	3	залік	3
	Розвиток літератури для дітей на Прикарпатті	3	залік	3
ВК 33	Культура фахової української мови	3	залік	3
	Історія українського правопису	3	залік	3
	Етикет і культура педагогічного спілкування	3	залік	3
ВК 34	Українська діалектологія: особливості карпатського регіону	3	залік	4
	Актуальні проблеми вивчення топоніміки Прикарпаття	3	залік	4
	Курсова робота з української мови	3	залік	4
ВК 35	Основи наукових досліджень	3	залік	4
	Сучасна педагогічна майстерність	3	залік	4
	Вікова і педагогічна психологія: на допомогу вчителеві	3	залік	4
ВК 36	Сучасний літературний процес на Прикарпатті	3	залік	4
	Театральне мистецтво в Західній Україні	3	залік	4
ВК 37	Орфографічний практикум української мови	3	залік	4
	Нові правописні норми в курсі української мови	3	залік	4
	Стилістика у культура української мови	3	залік	4
ВК 38	Морфеміка в шкільному курсі української мови	3	залік	5
	Методичні рекомендації для вивчення словотвору української мови	3	залік	5
	Когнітивні аспекти словотвору	3	залік	5
ВК 39	Українські письменники: психологія художньої творчості	3	залік	5
	Психологічна характеристика літературного таланту	3	залік	5
	Курсова робота з української літератури	3	залік	5
ВК 40	Правознавство	3	залік	6
	Політологія	3	залік	6
ВК 41	Польська мова	3	залік	6
	Франкознавство в системі шкільної освіти	3	залік	6
	Особливості аналізу поетичних текстів на уроках української літератури	3	залік	6
ВК 42	Складні випадки морфологічних явищ у шкільному курсі	3	залік	7
	Методика підготовки до ЗНО з української мови			7

	Іменні і дієслівні морфологічні категорії в шкільному курсі української мови	3	залік	7
ВК 43	Актуальні теми з вивчення української літератури в ЗЗСО	3	залік	7
	Особливості аналізу прозових текстів на уроках української літератури	3	залік	7
	Емблематичні механізми і процеси пізнання	3	залік	7
ВК 44	Українські мовні норми в контексті сьогодення	3	залік	7
	Технологія сучасного уроку української мови	3	залік	7
	Технологія сучасного уроку української літератури	3	залік	7
ВК 45	Складні випадки синтаксичних явищ у шкільному курсі української мови	3	залік	8
	Пунктуаційний практикум з української мови	3	залік	8
	Практичний курс англійської мови	3	залік	8
ВК 46	Історія літературознавчих учень і методики аналізу художнього тексту у ЗЗСО	3	залік	8
	Літературно-мистецькі течії і стилі української літератури в шкільній програмі	3	залік	8
	Актуальні проблеми шевченкознавства: на допомогу вчителю	3	залік	8
ВК 47	Творчість Уляни Кравченко й освітній процес к.XIX -поч.XX	3	залік	8
	Жіночий рух в Україні й літературний процес	3	залік	8
	Вивчення теми Голодомору 1932-1933 рр.: інтегроване навчання	3	залік	8